

ΒΙΒΛΙΟΓΡΦΙΑ.

—σ—

ΣΤΡΑΤΙΣ ΚΑΛΟΠΙΧΕΙΡΟΣ ὑπὸ Στεφάνου Ἀθ. Κουμαρούδου.

ὅτι αἱ νύμφαι αὐταὶ ἔμαθον νὰ τραγωδεῖσι τὴν Casta Dina καὶ ἄλλα ὀλιγώτερον σεμνὰ Εὐρωπαϊκὰ ἄσματα, ὅτι ἔμαθον νὰ χορεύωσι τὸν στρόβιλον καὶ τὴν πόλκαν, ὅτι ὁμῶς εὐδαμνίαν τῶν πολλῶν ἀρετῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς γυναικὸς ἐδιδάχθησαν καὶ θάγουσι τὸν βίον, τὸ μὲν πρωτὶ λουόμεναι, τὴν δὲ ἡμέραν ἀναπαύμεναι, τὴν δὲ ἑσπέραν ὀργιάζουσαι.

Τὸ περίεργον εἶναι ἐν τούτοις, ὅτι οἱ ἄνδρες τῆς Ταίτιδος εἶναι πρὸ ὠραιότεροι τῶν γυναικῶν καὶ φαίνονται ἀνήμεροι εἰς φυλὴν ἄλλην μεγαλητέραν. Ἐνίοτε τὸ ἀνάστημά των εἶναι τωόντι κολοτσιάιον, ἢ ῥίμη ἀθλητικὴ, θαυμαστὴ δὲ ἡ τῶν τύπων ἐντέλεια. Ἰδέτε λ. χ. τὸν γίγαντα αὐτὸν, τὸν ἐπὶ τῶν στιβαρῶν αὐτοῦ βραχιόνων κρατοῦντα καὶ μεταχειριζόμενον τὸ λίθεδόλον κανόνιον του.

Καίῳ; ὅταν εἰς φωλεὰν στρουθίων παρὰ πᾶσιν προσδοκίαν ἐλαττήσῃ ἐκφυλὸν τι, ἀλλόμορφον καὶ ἀλλόσχημον, ἡ ἐπωάζουσα ὄρνις χαίνει ἐκθαμβος πρὸς αὐτὸ, καὶ πᾶσα ἡ νεοττία μεγάλους ἀνοίγουσα ὀρθαλμούς καὶ πέ. εἰς αὐτοῦ στρεφομένη, ἐκφράζει τὴν ἐκπληξίν της δι' ἀνάρθρων κίτταδισμῶν, οὕτω καὶ ὅταν ἐφάνῃ ἐξάλλου μοῦνης τὸ ἀδύνηδες τοῦτο προϊόν, ἐθελυθίσθησαν οἱ νεοττοὶ τοῦ Περικλεῶς, καὶ εἰς τὸν



Διὰ τί ἡ φύσις, ἀνατρέπουσα ἐνταῦθα τοὺς κοινοὺς αὐτῆς κανόνας, ἀνέδειξε καλῆτερον τὸ συνήθως ὀλιγώτερον καλὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους φύλον; Δὲν τὸ ἡμεῖς εὐρόμεν, ἀλλ' ἐπεὶ δὴ οἱ ἄνδρες τῆς Ταίτιδος εἶναι ὁμολογουμένως πωρονέστεροι τῶν γυναικῶν, ἡ ἰδιορρυθμία ἐκείνη τῆς φύσεως συνετέλεσε τοῦλάχιστον εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ ἀρίστην ἐπέραν τινὰ αὐτῆς ἀρχὴν, ὅτι ἡ μείζων καλλανὴ συνεπάγεται καὶ μείζονα αἰδοῦς δόξιν.

κάτω κόσμον ἀκόμη οἱ κοινοὶ τῶν ἀνθρώπων, οἱ ἀμεριμοὶ ἀναγνώσται, ἐκίνησαν διστακτικῶς πῶς τὴν κεφαλὴν, ὡς ἐνοχλούμεναι εἰς τὰς κεκτημένας των εἵξεις. Τί ποίημα εἶναι τοῦτο; ἀνέκραξαν, μάστιγα οἱ πρῶτοι. Εἰς ποίαν κατηγορίαν ὑπάγεται; Βλέπομεν τοῦ ἐπους τὰς ῥαψωδίας, τὸ σχῆμα; ἀλλὰ ποῦ εἶναι αἱ μάχαι, ποῦ τὰ θαυμάσια συμβάντα, ποῦ ὁ σπουδαῖος ἥρωας; Βλέπομεν τῶν στίχων τὴν διάταξιν; ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ ὁμοεικταληξία; ποῦ αἱ δεκα-

πάντα συλλαβαί; ποῦ ἡ ἴση τομή; Καί πολλοὶ τῶν ἀγρίων τούτων κριτικῶν, ὅμοιοι πρὸς τοὺς ὠμούς τῆς Ταυρίδος λαοῦς, εἴτινες ἀπῆγον εἰς θάνατον πάντα ξένον, μόνον διότι ἦτον ξένος, ρίπτουσι κατ' αὐτοῦ τὴν ὤψρον τῆς καταδίκης· μόνον διότι φαίνεται ξυνοπρεπὲς εἰς αὐτούς.

Ἡμεῖς ὅμως ἀντὶ τῶν ξενηλατῶν τούτων, προτιμῶμεν μᾶλλον νὰ μιμηθῶμεν τοὺς φιλόφρονας τοῦ Ὀμήρου τρόπου:

«Ἐκείνος ὅταν ξένων περιποιήσιν

ἢ τὰ ἐπὶ τοῦ ἐμβάλλῃ, λέγει, πῶς δακτύλῳ
κατὰ σειρὰν ἡμέρας τοὺς ἐφίλευεν,
καὶ ἔπειτα ἐρώτησιν τοὺς ἐκαστον,
ποῖος καὶ πόθεν εἶναι καὶ τί θέλουσιν.»

(Στράτ. σελ. 85.)

Ἡμεῖς ὅχι δακτύλῳ, δεκασκτῶ, καὶ πάσας τὰς ἡμέρας ἐμὲθα πρόθυμοι νὰ φιλεύωμεν πάντα ποιητὴν, χωρὶς νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν πόθεν εἶναι, ἀρκεῖ μόνον νὰ πεισθῶμεν ὅτι νὰ μᾶς τέρψῃ κυρίως θέλει. Ὁμολογοῦμεν ὅμως ὅτι ἡ φιλοξενία καὶ φιλοφροσύνη πρὸς τοὺς σατυρικοὺς ποιητάς, ἔχει τὰς δυσκολίας τῆς Δέν ἡξεύρεις τί νὰ τοῖς παραθέσῃς ἐκ τοῦ κριτικοῦ μαγειρείου σου, χωρὶς νὰ φοβηθῇς μὴ σοὶ τὸ πτύωσιν εἰρωνικῶς εἰς τὸ πρόσωπον· δὲν ἡξεύρεις πόθεν νὰ τοὺς συλλαβῇς, τοὺς ἐγίνους τούτους τῆς φιλολογίας, χωρὶς νὰ τρέμῃς μή τις ἀκανθὰ των μείνῃ εἰς τοὺς δακτύλους σου. Τοῦ μᾶς νὰ τοὺς ὁμιλήσῃς περὶ κανόνων, διὰ ν' ἀκούσῃς τὰ δεινὰ ἐκεῖνα «κακοῖσι δὲ ξυγγραφίσκ' ἰοχρηστέον» (σελ. 64)· ἢ περὶ τῆς γλώττης των νὰ συζητήσῃς ἀκάκως διὰ νὰ σὲ βάλωσιν ἐμπρὸς μὲ τὴν *eugeneia*

τῶν τορνευτῶν μὲ νῦ καὶ σίγμα λέξεων;

ἢ περὶ τῆς ὠραιότητος τοῦ στίχου των νὰ δείξῃς τινὰ διαταγμὸν, διὰ νὰ κηρυχθῇς

Λουκουμοῦ ἀχαρομοιοκατάπληκτος!

Τοῦ τελευταίου καὶ τούτου βέλους ἡ ἀκωκὴ αἰσθανόμεθα ὅτι ἀμβλεῖα ἀναπηδᾷ ἀπὸ τὸν ἡμέτερον θώρακα. Ὑπὲρ τῆς ὁμοιοκαταληξίας δὲν ἔχομεν πρόληψιν. Γνωρίζομεν μὲν τὸ γλοῦν τοῦτο ἄνθος ὃ ἡ μοῦσα τῆς ἁρμονίας πλέκει φιλοπαιγμόνως εἰς τὴν κόμην αὐτῆς, τὸ χαρίεν φιλοδώρημα τῶν φραγκικῶν καὶ ἐνετικῶν Μουσῶν εἰς τὰς Πιερίδας, ὅταν ἐκεῖνα εἶχον καταλάβει τούτων τὰ ἔθη· καὶ ἡξεύρομεν νὰ διακρίνωμεν μεταξὺ τῆς πτωχαλαζόνος ὁμοιοκαταληξίας, ἣτις τὴν ἰταλικὴν ὡς δικαιολόγημα πρωτείνουσα τῆς πενίας τῆς, εὐρεῖ προπιτῶς εἰς τὴν ἄκρον ἐκάστου στίχου ῥάκος ὁμοιοτελευτήτου τοῦ τελευταίου μόνου φωνήεντος τὸ ὁμόηχον, καὶ, φερ' εἰπεῖν, Θεὸς μετὰ λαμπρὸς, γυνὴ μετὰ πιστὴ, καὶ ὅμοια ἑτερόζυγα συζυγούσα, ἀσχημίζει μᾶλλον ἢ ὅτι καλλύνει τοὺς στίχους, ἀπὸ τὴν ἄλλην, τὴν ὑπερήφανον διὰ τὸν πλούσιον κάλλος τῆς τὴν ἀπροσδόκητον, τὴν ἐντέχνως παρεννευμένην, καὶ οὐ μόνον τὸν ἁρμονικὸν ἀλλὰ καὶ τὸν λογικὸν σύνδεσμον τῶν ἰδεῶν συμπληροῦσαν. Ταύτην, τὴν ἀσπαζόμεθα καὶ τὴν ἀγαπῶμεν, εἰς τὴν λυρικὴν μάλιστα ποιήσιν, ὅπου ἐπικρατέστερον εἶναι τὸ στοιχεῖον τῆς ἁρμονίας, ὅπου τὸ ἔθμα εἶναι τῆς λύρας βεβήθημα, καὶ πρέπει νὰ μιμηται τὴν ὁμοίαν κρούσιν τῶν χορδῶν αὐτῆς, ὅπου

εἶναι ἄφρευκτος ἡ ἐπανάκαμψις τῶν αὐτῶν ῥυθμικῶν περιόδων, καὶ σχεδὸν συναπαιτεῖ τὴν ἐπανάκαμψιν τῶν αὐτῶν καταλήξεων, ἔχουσιν ἐν τῇ στροφῇ πρὸς ἀλλήλας οἷαν σχέσιν ἔχει ἐν τῷ ποδὶ ἡ ἄρσις πρὸς τὴν θέσιν, ἐκεῖ σχεδὸν καὶ τὴν ἀπαιτοῦμεν. Ἀλλὰ, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, ἡ ἀγάπη ἡμῶν πρὸς τὸ εὖχαρι τοῦτο πάρεργον δὲν χωρεῖ μέχρι προλήψεως· τὴν ποιήσιν θεωροῦμεν ὡς ἀνωτέρας καταγωγῆς ἀπὸ τὴν ὁμοιοκαταληξίαν, καὶ ὡς ἐυναμένην νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἄνευ τῆς ἐπιτετηδευμένης αὐτῆς συμμάχου. Ἡ ποιητὴς ὁμιλεῖ διὰ στίχων, διότι αἱ ἐμπνεόμεναι ψυχαὶ ἐντείνονται αὐτομπτῶς εἰς ἁρμονίαν· δι' ὁμοιοκαταληξίας ὅμως ἀναγκαίως δὲν ὁμιλεῖ, διότι ἡ ὁμοιοκαταληξία εἶναι τῆς ἁρμονίας κόσμημα ἐκ συνθέκης. Μάρτυρας δὲ τούτου δὲν ἔχομεν ἀνάγκην νὰ προτείνωμεν τὰς τῶν ἀρχαίων ποιήσεις, περὶ ὧν τινες δύνανται νὰ δι'εγχυρισθῶσιν ὅτι ἐστηρίζοντο ἐπὶ ῥυθμικοῦ συστήματος ἀκαταλήπτου ἡμῖν· ἔχομεν τὰ ἔθνηκα ἡμῶν ἄσματα, τὰ τῶν ὀρεινῶν μάλιστα, ὅπου δὲν ἐπικράτησεν ὁ ἰταλικὸς βίος· διότι ὅστις δι'εγχυρισθῇ ὅτι τὸ ἔθμα «Ὁ Ὀλύμπιος καὶ ὁ Κίρσαβος τὰ δύο βουτὰ μαλάνουν», καὶ ἄλλα αὐτοῦ ἰσοδύναμα, δὲν περιέχουσιν ὑψηλὰ ποιήσεως κάλλη, ἐκεῖνος δὲν ἔχει τὴν ἐλαχίστην ποιήσεως αἴσθησιν. Καὶ ἐν τούτοις εἶναι λυρικὴ ἡ ποιητὴς αὕτη, καθὼς ἐπίσης λυρικὴ, καὶ ἐπίσης ἐστερημένη ὁμοιοκαταληξίας εἶναι ἡ ποιητὴς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμῶν τροπαρίων, ἣς ἡ ῥυθμικὴ ὑρῆ μᾶς φαίνεται ἀντιστοιχοῦσα πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων στροφικῶν. Ποῦ μᾶλλον ὅμως μᾶς φαίνεται ἀπαλλακτέα τοῦ δεσμοῦ τῆς ὁμοιοκαταληξίας, ὅσον χρυσοῦς ἢ ὅσον ἀνθίνος καὶ ἀν' ἦναι, ἡ δραματικὴ καὶ ἡ ἐπικὴ ποιητὴς, ἐν αἷς ἡ στιχοιουργία πρέπει οὐχὶ νὰ διατίμνηται στροφῆδόν, ἀλλ' ὅσον ἐνδέχεται νὰ μιμηται τῆς ἀφηγήσεως καὶ τοῦ διαλόγου τὸ συνεχές. Τοῦτο εἶναι ἀκατόρθωτον παρὰ τοῖς Γάλλοις, οἵτινες τὴν γλώτταν ἥμισυ ῥυθμικὴν, καὶ πάσας αὐτῆς τὰς συλλαβὰς σχεδὸν ἐξ ἴσου τονίζομενας ἔχοντες, δὲν δύνανται νὰ διακρίνωσιν ἄλλως εἰμὴ διὰ τῆς ὁμοιοκαταληξίας τοὺς στίχους των, ὥστε αὕτη εἶναι πάσης αὐτῶν στιχοιουργίας ἀναγκαῖον στοιχεῖον, καὶ ἀπ' αὐτῶν καὶ ἡμεῖς παρεδέχθημεν τὴν κατάχρησιν αὐτῆς, ὅτε ἐπὶ τῶν παρελθόντων χρόνων τὴν γαλλικὴν ποιήσιν τοῦ 17. αἰῶνος εἶχομεν ὡς μόνον τῆς ἡμετέρας ὑπογραμμὸν. Παρὰ δὲ ταῖς λοιπαῖς φιλολογίαις, τῇ Γερμανικῇ, τῇ Ἀγγλικῇ, τῇ Ἰσπανικῇ, εἰς τὸ ἔπος καὶ εἰς τὸ δράμα, καὶ παρ' αὐτῇ τῇ Ἰταλικῇ εἰς τὸ δράμα, ἀνομοιοκαταλήκτων στίχων ἐγένετο χρῆσις, ἀναλόγων δὲ κατὰ τὸ μέτρον εἰς ἕκαστον τῆς ποιήσεως εἶδος.

Τὸν Στράτιν λοιπὸν δὲν ἔχομεν παρῶς νὰ κακίσωμεν ὅτι δὲν ὑπεδέθη τὰς διπλὰς πέδας τῆς ὁμοιοκαταληξίας, καὶ συμφωνοῦμεν ἀκόμη μετ' αὐτοῦ, φοβηθέντος ὑπόδεσθαι

δακτυλικὴν, ἐξάπηχον, καὶ δι' αὐτὸν

βαρεῖαν . . .

Τὸν δὲ στίχον τοῦ ἀναγινώσκοντος καὶ παραδεχόμεθα οὐχὶ διὰ τὸν φόβον μὴ στιγματισθῶμεν ὡς ἀντιεθνικοί, ἀλλὰ διότι τῷ ὄντι αὐτὸς

«εἰς ὧν ἀνδρῶν τοῦ ἔθνους εἶν' εὐχάριστος, διότι δι' αὐτοῦ ἐψάλλεν ὁ Ἡπειρώτης

«Ἀλλ' ἡ παῖς προβαίνει ἀπὸ τὰ Γιάννινα,»
καὶ ὁ Θεσσαλός

«Ἐδῆκαν τὰ καράδια τὰ Ζαγοριανὰ,»
διότι αὐτός εἶναι γλυκύτατον κληροδότημα καταληφθέν τῇ Ἑλλάδι ὑπὸ τῆς ἀρχαίας Μούσης, ἥτις δι' αὐτοῦ ἐξέφερε τὰς ὑψηγορίας τοῦ Αἰσχύλου, τὰς σοφὰς ἐμπνεύσεις τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Εὐριπίδου τοῦ πάθος, τοῦ Ἀριστοφάνους τὴν δηκτικὴν εἰρωνίαν.

Εἰς τοῦ στίχου τούτου τὴν ἐντελῆ πολιτογράφησιν ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ποιήσει ἐπικροτοῦμεν μετὰ μεγίστης εὐχαριστήσεως, καὶ χαίρομεν βλέποντες αὐτὸν υἱοθετούμενον ὑπὸ πατρός ἱκανοῦ νὰ τὸν καλλιεργήσῃ καὶ νὰ τὸν προαγάγῃ. Ἀλλ' ἐνταῦθα τὸν ἀποτρόπαιον ἐπικαλούμενοι κατὰ τῶν βελῶν ὅσα κρύπτει ἡ ἀμφοτεφής σατυρικὴ φάρετρα τοῦ εἰρωνος ποιητοῦ, θέλομεν τολμήσει νὰ ἐκφράσωμεν τὸν ἡμέτερον δισταγμὸν ὡς πρὸς τὸ κατὰλληλον τοῦ στίχου τούτου εἰς ποίημα μὴ δραματικόν; Τὰ δικαιολογήματα, ὅτι δὲν ἔχομεν

«τὰ πάντα ἐν τῷ βίῳ μας ἀρμόζοντα»

καὶ ὅτι ἄλλοι, ὀπλῖται βαρεῖς, χορεύουσι λυρικῶς διακλῶμενοι, πρσταινόμενα ὑπὸ ποι-τοῦ, οἷος ὁ τοῦ Στράτι, εἶναι προφάσεις ἐν ἀμικρτίαις, οὐχί ὅτι πρσθεύομεν ὁρησκευτικὴν ἐνλάθειαν ὑπὲρ τῆς ποιητικῆς ἐθιμοταξίας, τῆς ἀπαιτούσης ἀνὰ ἐν ἰδιαίτερον καὶ ὠρισμένον ἐνδυμα δι' ἑκάστον ποιήσεως εἶδος, οὐδ' ἀπέγομεν μάλιστα τοῦ νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ Στράτις

τὸ φύσεώς του μέτρον ἐξελέξατο

οἰκείον»,

ἀλλ' ἠξεύρομεν, ἴσως καὶ ἐξ οἰκείας λυπηρᾶς πείρας, ὅτι ὁ τρίμετρος ἱαμβικός εἶναι στίχος ὑπευλος. Εὐστροφος, εὐκίνητος, κοῦφος ὡς εἶναι, ῥέει συνεχῆς καὶ εὐκολος, συμπλέκεται καὶ ἀλληλαυχεῖται ἐπ' ἀπειρον, καὶ λανθάνων παραλύει τὴν μουσάν, ἥτις μετ' αὐτοῦ ὀλισθαίνει ὡς σιδηροπέδιλος ἐπὶ πάγου, καὶ ἀκουσίως φερομένη δύναται νὰ καταποντισθῇ εἰς πέλαγος λόγων, ἢ νὰ ἐξοκίλῃ ἀνεπισηθῆτως εἰς δίναν πεζῆς ἢ καὶ ἀνύδρου. Εἰς τὸ δράμα, ὅπου δὲν θλάπτει, ὅπου ἴσως ἀπαιτεῖται, νὰ προχῆται ἁ οἰονώτερος, λάβρος [καὶ πῶς ἀτιμέλητος, καὶ φυσικὸς ὁ διάλογος, ὅπου ὁ λόγος ἐπανορθοῖ καὶ κολάζει τὸν λόγον, ἢ ὀρθῇ καὶ ὀξεῖα τῶν ἀρχαίων αἰτιήσεως παρεδέχθη τὸν στίχον τοῦτον σχεδὸν ἀποκλειστικῶς τὴν ἐπικήν ὁμῶς μουσάν ὑπέβλεπε δι' ἐμβριθεστέρων μέτρων, ὅπως σωφρονεστέρα χωρῇ, καὶ μὴ παρατρέχῃ, ῥαδίως πτερυγίζουσα εἰς τὰ ταπεινότερα τῶν χωρίων, οὐδ' ἐκτρέπεται εἰς πεζολογίαν ἐπίπεδον. Δὲν ἀξιούμεν βεβαίως εἰς ποίημα τῆς φύσεως καὶ ὕλης τοῦ προκειμένου, νὰ θαδίῃ σαβαρῶς βρενθυομένη ἢ ποιήσῃ ἐπὶ τῶν κωλοβάθρων τῆς Μελομένης, ἀλλὰ θέλομεν μόνον νὰ μὴ περιπίπτῃ εἰς τῆς λάλου τῆς ἀδελφῆς τὴν εὐτραπέλιαν, καὶ διὰ τοῦτο ν' ἀποφεύγῃ τὸ εὐχερὲς μέτρον, τὸ δυναμένον νὰ παραγάγῃ αὐτὴν. Ἄλλως ὁμῶς πολὺ ἀπέχομεν τοῦ νὰ μεμφιμοιρῶμεν κατὰ τούτου τοῦ μέτρου. Ἐξ ἐναντίας δι' ὅλου τοῦ ὠραίου ἔπους τοῦ Στράτι, διαπνέει μετ' αὐτοῦ ὡς τις

αὔρα κατερχομένη ἀπὸ τῶν ἄκρων τοῦ Παρνασσοῦ, ὡς τις ἡχώ τῶν μεγάλων τῆς ἐλληνικῆς ποιήσεως ἡμερῶν.

Ἀλλὰ τὸ ποτήριον τοῦ ἐπικριτοῦ μέχρι τέλους ἡναγκασμένοι μετὰ τῆς ἰλύος νὰ πῶμεν, τῆς πικρᾶς ἐκείνης ἰλύος ἥτις τὸν θιάζει παρὰ ταις μεγάλαις καλλοναῖς νὰ διονυχίζῃ καὶ τὰ ἐλάχισα τῶν ἀληθῶν ἢ τῶν εἰς αὐτὸν φαινομένων ἐλαττωμάτων, ἃς παρατηρήσωμεν, ἐν ὅσῳ περὶ τῶν στίχων ὁ λόγος, ὅτι τινῶν ἐξ αὐτῶν νομίζομεν οὐχί ἀνεπίληπτον τὴν κατασκευὴν, καὶ τόσον μᾶλλον ἐπικαλούμεθα τὴν προσοχὴν τοῦ ποιητοῦ εἰς τὰς παρουνιζὰς ταύτας, καθότι ἐν ἐκὼτάτα περικόπονται. Τοιούτους κρίνομεν, φέρ' εἰπεῖν, τοὺς στίχους ὅσοι τέμνονται οὐχί εἰς τὸ πενθημιμερές ἢ τὸ ἐφθημιμερές, ἀλλὰ μετὰ πλήρη τὸν τρίτον πόδα, ὥστε διαιροῦνται εἰς δύο διμέτρους βραχυκαταλήκτους· οἷον·

καὶ πρῶτα ὁ Θεός,] ἔταν καιρὸν καὶ σὺ...

τοὺς εὐγενεῖς παλμοὺς,] καὶ τὴν σφοδρὰν ὀρμὴν...

μὴ παύσης μελετῶν,] καὶ μὴ φοβοῦ ποτέ...

μὲ λάρυγγα ὀξύν,] καὶ ἔτιμα στηθικόν...

καὶ Γάλλων κ' Ἰταλῶν,] καὶ Γερμανῶν πολλῶν...

προσέτι δ' ἐκείνους ὧν δὲν φαίνεται καλῶς ἔχων ὁ τονισμός. Ὁ ἱαμβὸς μετρεῖται κατὰ διποδίαν, ὅπερ ὀηλοῖ ὅτι ἐκ δύο ποδῶν ὁ εἰς πάντοτε πρέπει νὰ εἶναι ἀφεύκτως ἱαμβος, ὁ δὲ ἕτερος δύναται νὰ εἶναι καὶ ἄλλος τις. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἱαμβὸς μὲν πρέπει νὰ εἶναι ὁ δεύτερος ποὺς ἐκάστης διποδίας, ὁ ἐν ταῖς ἀρτίαις δηλαδὴ χώραις τοῦ στίχου, ἐν δὲ ταῖς περιτταῖς ἀντ' αὐτοῦ ἐτίθετο καὶ σπονδαῖος, τρίβραχυς, δάκτυλος καὶ ἀνάπαιστος. Καὶ ὁ ἡμέτερος ἱαμβὸς ἐπίσης μετρεῖται κατὰ διποδίαν, καὶ ἐκάστης ὁ εἰς ποὺς πρέπει ἱαμβὸς νὰ εἶναι ἀφεύκτως. Ἐκτὸς δὲ τοῦ ἱαμβου, ἐκ τῶν ἄλλων ποδῶν δέχεται μόνον τροχαῖον καὶ πυρρίχιον· καὶ τοῦτον μὲν ἀδιαφόρως εἰς ἕνα τῶν δύο ποδῶν, ὅταν ὁ ἕτερος εἶναι ἱαμβὸς (ἐνίοτε κατ' ἐξαίρεσιν καὶ ὅταν εἶναι πυρρίχιος, οἷον: ἀκαὶ περιοριόμενος εἰς τὰ σπουδαῖα μόνον)· τὸν δὲ τροχαῖον μόνον (ὡς ἡ ἀρχαία τοῦ λοιποῦ πόδας) εἰς τὰς περιττάς θέσεις, οὐχί δὲ εἰς τὰς ἀρτίας. Ὅπως ἀποδείξωμεν καὶ καταστήσωμεν εὐκρινές τοῦτο, ἃς λάβωμεν ὡς παράδειγμα τὸν γνωστότερον ἱαμβικὸν στίχον, τὸν τετράμετρον.

«Φέρε φαγί, φέρε κρασί, στρώτε χαλὶς εἰς τὸν ἱππῶν.»

Τούτου τὸ σχῆμα εἶναι τὸ ἀκόλουθον

- υ υ - | - υ υ - | - υ υ - | υ υ

δηλαδὴ εἰς ὅλας τὰς περιττάς χώρας πλὴν τῆς προτελευταίας (καὶ τοῦτο κατὰ τοὺς κανόνες τῆς ἀρχαίας μετρικῆς) ἔχει τροχαῖον ἀντὶ ἱαμβου, καὶ ὁμῶς δὲν παραλλάσσει ἡ ἀρμονία τοῦ ἀπὸ τὴν τοῦ κοινοῦ τετραμέτρου ἱαμβικοῦ, οἷος εἶναι:

«Ὁ Ὀλυμπος κ' ὁ Κίσταβος τὰ δὺά βουνὰ μαλώνουν.»

Ἀλλ' ἃς μεταβάλωμεν αὐτὸν οὕτως, ὥστε ἐν ἐκάστῃ διποδίᾳ ὁ πρῶτος, ὁ ἐν τῇ περιττῇ χώρᾳ ποὺς νὰ εἶναι ἱαμβὸς, ὁ δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ ἢ τῇ ἀρτίᾳ, τροχαῖος, καὶ ὁ στίχος θέλει παύσῃ νὰ εἶναι ἱαμβικός, θέλει μεταβληθῇ εἰς τροχαϊκόν: οἷον:

»φαγὶ φέρε, κρασί φέρε, χαλὶ στρώσε ς' τὸ νερόν
οὐδ' ὁ τύπος εἶναι

υ - - υ | υ - - υ | υ - - υ | υ υ -

ἡ δὲ ἁρμονία τοῦ ὧς ἡ τοῦ :

Στάσου, λέγω, ἔρωτά μου, καὶ μὴ τρέχειτ' ἔμπροστά.

Ἄν λοιπὸν δὲν ἀπατώμεθα ὅτι οἱ στιχουργικοὶ εἰς τοὺς κανόνες στηρίζονται ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς ἡμετέρας γλώττης καὶ τῆς ἁρμονίας αὐτῆς, τότε πρέπει νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἐτραλμένους στίχους, οἱ οἱ ἐπόμενοι:

Τῶν Τούρκων τῶν ἀτάκτων μὲ κροῦσμα ἡχώφον,
(σ. 36).

διότι . . . κτωρ μὲ κροῦσμα εἶναι διποδία τροχαῖα, οὐχὶ ἱμβική, ἔχουσα δηλαδὴ εἰς μὲν τὸν περιττὸν πόδα πυρρίχιον, εἰς δὲ τὸν ἄρτιον τροχαῖον ἀντὶ ἰάμβου. Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ

«Ἀπίνω σὲ ἀμόγι, κομμάτι κωφός (σ. 54)»

καὶ ἄλλοι τινές.

Ὁ ποιητὴς ἐκανοτόμησεν εἰσαγαγὼν καὶ τὸν τρίβραχυν, εἰς παράδειγμα εἰς τὰ ἐθνικὰ ἄσματα δὲν ὑπάρχει, ὡς ἐν γένει ἡ νέα στιχουργία μας δὲν δέχεται, ὅπου ἡ ἀρχαίᾳ τὴν ἀνάλυσιν τῶν ποδῶν τὸν εἰσάγαγεν ὁμοῦς λαμβανόντως, ὅπου συγκρούονται φωνήεντα, καὶ εἰς τὴν προφορὰν δύναται νὰ γίνῃ ἐκθλιψίς, ὥστε ὁ ποῦς γράφεται μὲν τρίβραχος, προφέρεται δὲ πυρρίχιος, ὡς ἐν τοῖς στίχοις

ὑπέθετα ὡς πρόνι καὶ ἀτχολούμενον . . .

ἐν ἀδόξασσι ὁ θεός» εἶπεν ὁ ἄθλιος» . . .

καὶ ἐν ἄλλοις τιτίς.

Ἄλλ' ὅσα ὡς διορθωτέα δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν εἰς τὴν στιχουργίαν, εἰσὶ μικρὰ καὶ ὀλίγα ἀπέναντι τῶν πολλῶν ὅσα θεωροῦμεν μεγάλων ἐπαίνων καὶ μιμήσεως ἄξια ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἡμῶν ποιητῶν, οἵτινες ἐκ τῶν τοιούτων παραδειγμάτων ἐπιθυμητὸν νὰ μάθωσι πόσον ὠφελήθητονται τοῖς ἀρχαίοις μελετώντες, ὡς ἐμελέτησεν αὐτοὺς ὁ ποιητὴς τοῦ Στράτι.

Καὶ ταῦτα περὶ τοῦ ἐνδύματος. Ἀλλὰ τὸ ἐνδύμα συνιστᾷ μὲν ἴσως, δὲν καθιστᾷ ὁμοῦς τὸν ἄνθρωπον. Ποῖος τις εἶναι ὁ Στράτις;

Ὁ Στράτις εἶναι μικρὸς Ὀδυσσεύς, ἐτῶν δεκατεσσάρων, ἀλλὰ προβαίγοντος τοῦ ἔπου, προβαίνει καὶ ἡ ἡλικία του. Ἀναχωρεῖ ἀπὸ τὰ Σάλωνα ζητῶν τύχην, ὑπηρετεῖ ξενοδόχον ἐν Λεβιδείᾳ, διαίρεται καὶ διώκεται ὑπ' αὐτοῦ περὶ τὸ Ζητούνιον κλέπτει λάχνα ἐξ ἐνὸς κήπου, καὶ ἐκεῖ διαίρεται καὶ διώκεται ὑπὸ τοῦ κηπουροῦ. Ἐκεῖθεν μεταβαίνει εἰς ὑπηρεσίαν τοκιστοῦ, δὲ ἀναγνωρίζει ὡς παραχαράκτην, καὶ ἐν τῇ ἐναρέτῃ ἀγανακτῆται του, εἰσέρχεται διὰ ῥήξεως τὴν νύκτα εἰς τὸ ταμεῖόν του, κλέπτει τοὺς θησαυροὺς του, καὶ τοὺς βυθίζει εἰς τὴν θάλασσαν δι' ὃ καταδικάζεται ἐκ τοῦ Μολλά εἰς δημόσια ἔργα. Ἡ ἀποπεράτωσις τοῦ φρουρίου δ' ἐπιχειροῦμαι, ἐπέφερε μετὰ δεσμὴ ἐξαστῇ τὴν ἀπελευθέρωσίν του, μεθ' ἣν ὑπέπεσε πάλιν εἰς ἄλλην ἐνιαύσιον φυλάξιν, διὰ λόγους καὶ κατὰ τρόπους οὗς κρύπτουσιν ἀστερίσκοι, ὡς πολλαχοῦ τοῦ ποιήματος, ἀντικαθιστῶντες πάντες ὁμοῦ περίπου 1500 ἐλλείποντας στίχους.

Ἀφεθεῖς καὶ πάλιν, ἅπαντ' ἀποιμένας, παρ' ὧν μάνθανει τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἑλλάδος. Τὰ κλεπτικὰ αὐτῶν τραγούδια τὸν ἐνθουσιάζουσι, καὶ εἶναι ἔτοιμος νὰ ὀπλισθῇ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος. Ἀλλὰ, ἂν ὀρθῶς μαντεύωμεν τὸ γάσμα ὃ ἀντιπροσωπεύει ὁ ἀστερίσκος τῆς σελίδος 76, ἐν ᾧ οἱ ποιμένας ἐκοιμῶντο, φαίνεται ὅτι εἴρε ἐπ' αὐτῶν δὲ ἠξεύρομεν ποῖον ποίημα χαῦνον καὶ νόθους πρεσβεῶν ἀρχάς, ὅπερ μετέβαλεν αἰφνης τὸν ῥοῦν τῶν ἰδεῶν του, καὶ ἰδοὺ, εἰς αἰσχρὸν ἐμπίπτει ἀστρατείας ἐγκλήμα, καὶ μισοπατρὶς μᾶς γίνετ' ἐκ συστήματος. Εἰς Σιόρβας ὅπου φεύγει, ἔμπορός τις τὸν δέχεται γραμματεῖα του. Παρ' αὐτῷ ἅπαντ' ὡς ὑπηρετρίαν νέαν τινα ἦτις ἐν Λεβιδείᾳ, ὅταν τὸν ἐβατάνιζεν ὁ σκληρὸς ξενοδόχος ἐκεῖνος, ὅταν τὸν κατέτριχε πόνος, πείνα, καὶ τινες ἀηδεῖς παράιτις οἰκειότεροι, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, εἰς τὸν ὑπερρογράφον Πτωχοπρόδρομον, ἢ εἰς τὸν φιλόκαλον κάλαμον τοῦ ποιητοῦ τοῦ Στράτι, τότε αὐτὴ τὸν εἵχεν οἰκτεῖρει, καὶ τῷ εἶχε δώσει νὰ πῇ σαλέπιον. Αὐτὴν μέχρι τέλους νυμφεύεται. Ἀλλὰ μόλις τὴν ἐνυμφεύθη, καὶ ἐντρομος, καὶ ἀπηλπισμένος ὁρμᾷ, καὶ φεύγει . . . εἰς τὴν Ῥωσσίαν.

«Τί ἔτρεξε; τί ἔγινεν;» ἡ θλιβερά
Ἑλένη ἐρωτᾷ

Ἀλλὰ τοῦτο τὸ ἠξεύρει μόνος ὁ ἀστερίσκος τῆς σελ. 101. Εἰς τὴν Ῥωσσίαν γίνεται στρατιώτης, πολεμᾷ εἰς τὸν Καύκασον, πληγώνεται, λειποτακτεῖ, συλλαμβάνεται καὶ μέλλει νὰ τουφεκιθῇ, ὅταν αἰφνης παρίσταται ἡ γυνὴ του ἔμπρός του μετὰ τοῦ ἐν τούτοις γεννηθέντος υἱοῦ του, καὶ ὁ προτῆτης αὐτοῦ ἔμπορος τῶν Σιόρβων, ὅστις μεσιτεύει παρὰ τῷ διοικητῇ καὶ συγχωρεῖται ὁ Στράτις. Ἐκτοτε αὐτὸς ἔρχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἀναγνωρίσιν τῆς ἀνεξαρτησίας αὐτῆς, ἀγοράζει ἓνα μῦλον εἰς Νκύπλιον, καὶ ζῇ ἐκεῖ ὡς πολίτης φιλόνομος, πωλῶν ἄλευρα καὶ καλὰς συμβουλὰς πρὸ πάντων δὲ ἔχει μακρὰν διέναξιν μετὰ τοῦ πωλήσαντος εἰς αὐτὸν τὸν μῦλον, ἀνδρὸς κοσμοπολίτου κατὰ τὰς ἀρχάς, καὶ ἐν πείθει μέχρι τέλους ὅτι ἕκαστος πρέπει νὰ ἔχῃ ἰδίαν αὐτοῦ πατρίδα.

Ταῦτα εἰσὶ τὰ παθήματα καὶ μαθήματα τοῦ Στράτι ὡς ἐν συντόμῳ. Διατί ταῦτα καὶ ὅχι ἄλλα, διατί τόσα καὶ ὅχι περισσότερα; Διότι οὕτως ἔδοξε τῷ ποιητῇ. Ὁμολογοῦμεν ὅτι πολλὴν προσπάθειαν δὲν αἰσθανόμεθα ὑπὲρ συμβάντων ἅτινα παράγει ἡ καταπτρέφει, βραχύνει ἢ μακύνει μία ὁρεξίς ἢ μία ἰδιοτροπία τοῦ ποιητοῦ, οὔτε ὑπὲρ τῶν ἐρώτων τοῦ Στράτι, πρὸς οὓς αὐτὸς ὁ ἴδιος πολὺ ἐνθέρμως δὲν φαίνεται διακείμενος, οὔτε ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν, τῶν αἰσθημάτων ἢ τῶν φρονήματων αὐτοῦ, διότι κυρίως οὔτε φρονήματα, οὔτε εἰσθήματα ἔχει, οὔτε ἀρχάς. Τὰς πράξεις του συνδέει οὐχὶ ἐνότης ὠρισμένης τινὸς προθέσεως, οὐχὶ ἀποκρίκλιτος ἀσαρμολῇ ἀρχῆς τινος σταθερᾶς ἢ ἀμετακινήτου ἰδέας, ἀλλ' ἡ μόνη ἐνότης τῆς αὐθαιρέτου ἐμπνεύσεως τοῦ ποιητοῦ, ὅστις δικαιοτάτα λέγει:

«δὲν εἶναι αὐτὸς πλάσμα μου
δένειμ' ἐγὼ μονάρχης τοῦ ἀπόλυτος»

Δι' ὃ καὶ ἡμεῖς, ὅσῃν συμπάθειαν ἀρνούμεθα εἰς τὸν υἱὸν, πύτῃν δαφνίως χορηγοῦμεν εἰς τὸν πατέρα. Ἀρχὰς συνεπεῖς, φρονήματα εὐγενῆ, αἰσθήματα πνέοντα ἀρετὴν καὶ πατριωτισμὸν εἰς αὐτὸν εὐρισκόμεν' εἰς αὐτὸν αἰσθήσεως καλλιέργειαν, δξύτητα κρίσεως φιλολογικῆς, ποιήσεως ἄνθος βλαστάνον ἐκ πεκαυμένου νοός, γλώττης νεῦρον, καὶ βέλος σαρκασμοῦ δικτικοῦ ἀλλὰ φιλοκαλοῦ ἐνταυτῷ καὶ χαρίεντος. Ἐν γένει ἀγαπῶμεν οὐχὶ τὸν ψευδῆ ἀλλὰ τὸν ἀληθῆ ἥρωα τοῦ ποιήματος, ὃ δὲ ἥρωας οὗτος εἶναι ὁ ποιητής.

Ρ.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ.

Ἐν τῇ παγκραμίᾳ ἐκθεσεί τοῦ Λονδίνου.

Κατὰ τὰς τελευταίας ἐξ Ἀγγλίας εἰδήσεις, ἔξ προϊόντα τῆς Ἑλλάδος, ἐκ τῶν ἀποσταλέντων εἰς τὴν Παγκόσμιον ἐκθεσιν, ἐτιμῆθησαν διὰ βραβείων γ'. τάξεως τὸ ῥοδόμελιν, τὸ Ἰμίττειον μέλι, οἱ σπόγγοι, τὸ σαπωνόγυλα τῆς Μήλου, ἡ Θοραϊκὴ γῆ, καὶ ὁ Ἑλληνικὸς ἱματισμός. Δύναται ἄρα νὰ καυχῇται καὶ ἡ μικρὰ Ἑλλάς ὅτι δὲν παρεστάθη ὡς δορυφόρος ἄσημος καὶ ἀφανὴς ἐπὶ τῆς ἀπεράντου σκηνῆς, ἐρ' ἥς κατέπληξαν τὴν οἰκουμένην γίγαντες καὶ τιτάνες.

Ἐκ τῶν ἐξ προϊόντων, τὸ τελευταῖον μόνον ἀνήκει εἰς τὴν κυρίως βιομηχανίαν. Ἐὰν ἀπερασίζομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ αἰτία δι' ἃ εὐδοκίμησαν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο οἱ ἡμέτεροι εἰς τὴν κατασκευὴν ἑλληνικῶν ἐνδυμάτων, ἠθέλομεν ἴσως πορισθῇ τὸ συμπέρασμα, ὅτι μόνον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βιομηχανίας ἐνισχύθη ἐξαιρέτως, καὶ ὑπ' αὐτῆς τῶν Εὐρωπαίων τῆς γνώμης, καὶ ὅτι ἐνισχύθη, διότι ἡ φρονητὴν ἔλλα ἐθεωρήθη ὡς ἀντιπροσωπεύουσα τὸ ἑλληνικὸν πρό-ημα, ὡς γνώρισμα ἰδιάζον τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτήρος, ἡ τῆς ἐθνικῆς ἀτομικότητος, ὡς ἤθελον εἰπεῖ εἰ καθ' ἡμᾶς φιλόσοφοι. Ἡθέλομεν προτέτι πορισθῇ καὶ ἄλλο συμπέρασμα ἐπίσης βέβαιον, ὅτι, καὶ τοὶ μικροί, καὶ τοὶ πτωχοί, ἐδυνάμεθα, ἐνισχυόμενοι, καὶ τὴν κοινωφελεστέραν βιομηχανίαν νὰ βελτιώσωμεν. Δὲν εἴμεθα σύμφωνοι μετὰ τῆς ἐπὶ τῶν ἑλληνικῶν προϊόντων ἐπιτροπῆς τῶν Ἀθηνῶν, εἰπούσης ἐν τῷ ὑπομνήματι αὐτῆς ὅτι, «ἡ ἐνεργητικότης τὴν ὁποίαν ἀνέπτυξε τὸ ἔθνος κατὰ τὰ τελευταῖα εἴκοσιν ἔτη εἰς τὰ ἀναγκαιότερα, ἦτοι εἰς τὸ νὰ καλλιεργήσῃ τὴν γῆν, νὰ ἀναγειρῇ πόλεις, καὶ ν' αὐξήσῃ τὸ ἐμπορικὸν ναυτικόν, δὲν ἐσυγχώρησεν εἰς αὐτὸ νὰ δυνήθῃ νὰ βελτιώσῃ κατὰ μέρος τὰς τέχνας καὶ τὴν ἀνωτέραν βιομηχανίαν του.» Ναί, μὲν καὶ αἱ τέχναι καὶ ἡ βιομηχανία δὲν ἀκμάζουσιν εἰμὴ μετὰ τῶν μεγάλων καὶ πλουσιῶν ἐθνῶν, καὶ ὑπὸ τὴν σκέπην τῶν κοινωνικῶν ἀνισοτήτων, ἀλλ' οὐδὲν ἥττον εἶναι ἀληθές ὅτι καὶ ὁ οἶκος, καὶ τὸ ἔλατον, καὶ αἱ θύρσαι, καὶ τὰ σκληρὰ ὑφάσματα ἅτινα ἐσάλλησαν μετὰ τοῦ ἑλληνικοῦ ἱματισμοῦ εἰς Ἀγγλίαν, ἤθελον κατασκευάζεσθαι, ἂν ὅχι

ἔπως ἐν Εὐρώπῃ, τοῦλάχιστον παραπλησίως, ἐὰν ἐνισχύετο καὶ αὐτῶν ἡ βελτίωσις, ἐὰν ἐδιδάσκοντο αἱ μέθοδοι, ἐὰν ἐβραβεύοντο οἱ εὐδοκίμοι.

Ἀπλοῦς τις πολίτης, οὕτινας οἱ εὐραγέτικοι ἀγῶνες ἐβραβύθησαν καὶ βραδεύως καὶ ἀτελῶς, κάτοχος, ὅχι μεγάλων χρηματικῶν πόρων, ἀλλὰ μεγίστου ζήλου εἰς τὸ νὰ ὠρελήσῃ τὴν πατρίδα, ἀνέλαβε μόνος καὶ ἔφερεν εἰς πέρας πρὸ ἑξ ἑτῶν τὴν ἐν Πειραιεὶ Ἰδρυτὴν καταστήματος μεταξουργίας, ἐν ᾧ ἐργάζονται ἐξήκοντα περίπου ἄνδρες καὶ κοράσια, κατὰ τὰς εὐρωπαϊκὰς μεθόδους. Ἡκούσαμεν δὲ πολλοὺς εἰδήσαντας βεβαιοῦντας ὅτι, ἡ ἐν τῷ καταστήματι τούτῳ τοῦ Κ. Λουκά Ράλλη παρασκευαζομένη μετάξι, δὲν ὑπολείπεται πολὺ τῆς εὐρωπαϊκῆς. Διὸ τί ἄρα δὲν ἤθελον βελτιωθῇ, ἐνισχυόμενοι, καὶ ἄλλοι κλάδοι βιομηχανικοί;

Ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ περὶ βραβεύσεως τῶν ἐξ ἑλληνικῶν προϊόντων, λέγομεν ὅτι, ἐὰν τὰ βραβεῖα τῶν ἀνωτέρων τῆς γ' τάξεως, ἐδόθησαν εἰς τὰ ἐντελέστερα ἔργα τῆς τέχνης ἢ τῆς φύσεως, ἀποροῦμεν διὰ τί δὲν ἀπενεμήθη τοιοῦτο καὶ εἰς τὸ μέλι τῆς Ἑλλάδος, οὕτινος ὁμολογουμένως δὲν ὑπάρχει ἄλλο ἀσταιότερον κατὰ τὴν ἐκφράσιν καὶ τοῦ ἡμετέρου Στράβωνος (1).

Παρὰ τὰ προϊόντα ταῦτα, ἐτιμῆθη ὑπ' αὐτῆς τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας διὰ χρυσῆς μεταλλίας φερουσίας τὴν προτομὴν αὐτῆς, ὁ Ἀγαθάγγελος Τριανταφύλλου, ὅστις προσέφερεν αὐτῇ λεπτοουργέστατον ἀνάγλυφον ξυλογράφημα, παριστῶν τὸν Εὐαγγελιστὴν. Ὁ Ἀγαθάγγελος οὗτος εἶναι καθηγητὴς τῆς ξυλογραφίας ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν, περὶ οὗ θέλομεν ὁμιλήσει προσεχῶς.

Ὡς ὁμιλοῦντες περὶ τῶν ἐκτεθέντων ἐν Ἀγγλίᾳ ἑλληνικῶν προϊόντων, κρίνομεν καλὸν νὰ γνωστοποιήσωμεν πρὸς τοὺς ἀναγνώτας τῆς Πανδώρας δύο ἐπιστολάς, τὴν μὲν διευθυνθείσαν μετὰ μεταλλίας ὑπὸ τοῦ πρίγγηκος Ἀλβέρτου, συζύγου τῆς βασιλίσσης, πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς ἐν Λονδίνῳ ἑλληνικῆς ἐπιτροπῆς, τὴν δὲ πρὸς τὸν Κ. Α. Ράλλον, πρόεδρον τῆς ἐνταῦθα ἐπιτροπῆς.

Ἐκ τῶν ἐν Οὐάττσον ἀνακτόρων.

Τὴν 18 Ὀκτωβρίου 1851.

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἐν Λονδίνῳ
Ἑλληνικῆς Ἐπιτροπῆς.

Κύριε!

Λαμβάνω τὴν τιμὴν, ὡς Πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τοῦ 1851 Βασιλικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ σᾶς πληρο-

(1) Περὶ τοῦ ἑλληνικοῦ μέλιτος ἀνάγνωθε τὴν ἀξίαν λόγου διατριβὴν τοῦ φοιτητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου, Δ. Ν. Τρανταλίδου, δημοσιευθεῖσαν διὰ τοῦ ΑΔ. φυλλαδίου τῆς Πανδώρας.